

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1083/2021
21.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Слађане Накић Момировић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ненад Дедић, адвокат из ..., против туженог Јавног предузећа „Путеви Србије“ Београд (Звездара), чији је пуномоћник Ивана М. Марковић, адвокат из ..., ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1086/20 од 04.09.2020. године, у седници већа одржаној 21.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1086/20 од 04.09.2020. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Смедереву П1 206/18 од 18.04.2019. године, ставом првим изреке, поништено је као незаконито решење туженог бр. .. од 26.05.2014. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду, па је обавезан тужени да га врати на рад. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова спора исплати износ од 334.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1086/20 од 04.09.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Смедереву П1 206/18 од 18.04.2019. године, а ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка.

Тужени је против правноснажне пресуде донете у другом степену благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

У одговору на ревизију, тужилац предлаже да се ревизија одбије.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18 и 18/20) – у даљем тексту: ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити. У поступку по жалби, другостепени суд није пропустио да примени нити је неправилно применио одредбе процесног закона, што је било или могло бити од утицаја на законитост и правилност побијане пресуде.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужилац је био у радном односу код туженог на неодређено време и обављао је послове инкасанта на наплатној станици „ББ“, Одсек ... – ..., ИД код .., на основу закљученог уговора о раду бр. ../2016 од 03.07.2006. године, са припадајућим анексима. Оспореним решењем о отказу уговора о раду бр. .. од 26.05.2014. године тужиоцу је отказан наведени уговор о раду од 03.07.2006. године, са свим пратећим анексима уговора о раду, због непоштовања радне дисциплине – неоправдан изостанак са рада два дана у току месеца или три дана у току године у смислу члана 12. став 12.3 тачка 3. алинеја 1 анекса уговора о раду. У образложењу оспореног решења наведено је да тужилац није поштовао радну дисциплину из разлога што је: дана 09.04.2014. године напустио радно место у 15 часова после осам сати радног времена иако је по плану рада био дужан да ради 12 сати односно до 19 часова; дана 10.04.2014. године изостао је са посла у другој смени, иако је према распореду рада био распоређен да ради у другој смени, кабина „Н1“; дана 13.04.2014. године изостао је са посла у првој смени, иако је према распореду рада био распоређен да ради у другој смени, кабина „Н2“; дана 14.04.2014. године изостао је са посла у другој смени, иако је према распореду рада био распоређен да ради у другој смени, кабина „Н3“; дана 17.04.2014. године изостао је са посла у првој смени, иако је према распореду рада био распоређен да ради у другој смени кабина „Н1“; дана 18.04.2014. године изостао је са посла у другој смени, иако је према распореду рада био распоређен да ради у другој смени, кабина „Н2“; дана 22.04.2014. године изостао је са посла у првој смени, иако је према распореду рада био распоређен да ради у другој смени, кабина „Н3“, а своја одсуства није оправдао. Пре доношења оспореног решења тужилац је писменим упозорењем бр. ../14-1 од 07.05.2014. године упозорен на постојање разлога за отказ уговора о раду, на које се писмено изјаснио одговором од 19.05.2014. године. Из извештаја о периодичном лекарском прегледу од 26.01.2014. године који је организовао тужени, произлази да је од стране ординирајућег лекара утврђено да тужилац болује од епилепсије и да није способан за рад у сменама, а да је тужени био упознат са овом чињеницом. Из извештаја лекара специјалисте Дома здравља Смедерево од 25.03.2014. године произлази да је тужилац привремено спречен за рад од 10.02.2014. до 31.03.2014. године, уз предлог да специјалиста медицине рада напише мишљење о радној способности, а да тужилац није способан за рад на местима где због губитка свести може да угрози свој и туђи живот и да није способан за рад ноћу, за рад по 12 сати и да је потребно да се јави лицу за безбедност и здравље на раду или послодавцу ради даљег поступања. Тужилац је 26.03.2014. и 15.04.2014. године, писмено обавестио туженог да није способан за рад на радном месту на коме ради, због болести (епилепсија). Према налазу и мишљењу судског вештака медицине рад од 03.04.2017. године, тужилац због болести епилепсија није био способан за рад на пословима инкасанта на наплатној станици у време добијања отказа, јер није био способан за рад дужи од осмочасовног радног времена, односно није био способан за рад у сменама, турнусима и рад ноћу, с обзиром да ови послови захтевају веће психофизичко

оптерећење и материјалну одговорност за све послове где због губитка свести може да угрози свој или туђи живот.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је у време добијања отказа тужилац боловао од епилепсије и да је тужени, одређујући да тужилац ради ноћну смену и преко осам сати радног времена, повредио тужиочева права на здравље и безбедност на раду, прописана одредбама Закона о раду и Закона о заштити и безбедности на раду, иако је знао да је тужиоцу на периодичном прегледу 2004. године утврђена епилепсија, чиме је знао за ограничење његове радне способности. Стога је усвојио као основан тужиочев захтев и поништио оспорено решење о отказу уговора о раду и обавезао туженог да га врати на рад.

Одлучујући о жалби туженог другостепени суд је нашао да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право.

Према одредбама члана 179. тач. 2) и 3) Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05 и 54/09), послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребу послодавца, и то ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду и ако запослени не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца.

Одредбама члана 80. Закона о раду, прописано је да запослени има право на безбедност и заштиту живота и здравља на раду, у складу са законом (став 1), као и да је запослени дужан да обавести послодавца о свакој врсти потенцијалне опасности која би могла да утиче на безбедност и здравље на раду (став 3).

Према одредби члана 81. став 1. наведеног закона, запослени не може да ради прековремено ако би, по налазу надлежног здравственог органа, такав рад могао да погорша његово здравствено стање, а према ставу 2. тог члана, запослени са здравственим сметњама, утврђеним од стране надлежног здравственог органа у складу са законом, не може да обавља послове који би изазвали погоршање његовог здравственог стања или последице опасне за његову околину.

Одредбом члана 12. став 12.3 тачка 3. алинеја 1 анекса уговора о раду број VI .. од 14.05.2018. године, који је тужилац закључио са туженим, прописано је да се запосленом може отказати уговор о раду, ако непоштује радну дисциплину, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца, и то нарочито у случају неоправданог изостанка са рада два дана у току месеца или три дана у току године.

Одредбом члана 9. став 1. Закона о безбедности здравља на раду („Службени гласник РС“ број 101/05) прописано је да је послодавац дужан да обезбеди запосленом рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности здравља на раду. Према ставу 4. тог члана закона послодавац је дужан да обезбеди да радни процес буде прилагођен телесним и психичким могућностима запосленог, а радна околина, средства за рад и средства и опрема за личну заштиту на раду буду уређени, односно произведени и обезбеђени, да не угрожавају безбедност и здравље запосленог.

Према одредби члана 33. став 1. тачка 1) наведеног закона, запослени има право да одбије да ради дуже од пуног радног времена, односно ноћу ако би према оцени службе медицине рада, такав рад могао да погорша његово здравствено стање.

Одредбом члана 9. ст. 2. и 3. уговора о раду бр. ../2016 од 03.07.2006. године, који је тужилац закључио са туженим, прописано је да радни дан, по правилу, траје

осам часова, у складу са одлуком о распореду радног времена, а послодавац је дужан да запосленог обавести о распореду и промени радног времена најмање седам дана пре промене распореда радног времена.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, правилно је у нижестепеним пресудама примењено материјално право када је тужбени захтев тужиоца за поништај решења о отказу уговора о раду усвојен. У парничном поступку несумњиво је утврђено да тужилац у време отказа није био способан за обављање послова инкасанта у режиму рада дужем од осам часова, у сменама и ноћу, о чему је тужени био упознат од стране надлежног здравственог органа и самог тужиоца. Како је тужени био упознат са чињеницом да тужилац болује од епилепсије и да није способан за рад у сменама, али је упркос томе усмено наложио тужиоцу да мора да ради по сменама и у турнусима од по 12 сати, правилан је закључак нижестепених судова да тужилац одсуством са рада у спорном периоду није испољио непоштовање радне дисциплине, с обзиром да је тужени датим налогом угрозио безбедност и здравље тужиоца, у складу са наведеним одредбама Закона о раду и Закона о заштити и безбедности на раду.

Другостепени суд је правилно закључио да је тужени у складу са одредбом члана 9. став 3. уговора о раду бр. ../. од 03.07.2006. године био дужан да о промени радног времена тужиоца обавести најмање осам дана пре промене распореда радног времена, а што није учинио, већ је тужиоцу 09.04.2014. године дао усмени налог да истог дана остане да ради у другој смени, при чему ни у једном од закључених анекса уговора о раду не постоји утврђена обавеза тужиоца на рад дужи од осам сати, рад у турнусу и рад ноћу.

Како је тужиоцу незаконито престао радни однос, правилно је применом члана 191. став 1. Закона о раду обавезан тужени да тужиоца врати на рад.

Врховни касациони суд није детаљно образлагао пресуду, имајући у виду да се у ревизији у суштини понављају наводи истицани у жалби који су били предмет детаљне и правилне оцене у другостепеној пресуди.

С обзиром на изнето, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Како је ревизија туженог одбијена као неоснована, у смислу члана 153. став 1. ЗПП, одбијен је и захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић